Liečivé rastliny používané na zosilnenie vylučovania moču s obsahom trieslovín I.

Zverejnené: 15. marca 2024 | Autor: PharmDr. Michaela Barkociová, PhD.

Diuretický (draslík šetriaci) účinok oligomérnych proantokyanidínov a antokyanínov je spôsobený aktiváciou eNOS, antagonizmom na mineralokortikoidnom receptore a inhibíciou ACE prostredníctvom vzniku komplexu s atómom zinku v aktívnom centre enzýmu.

Dimérne epigalokatechíny inhibujú renín, pričom polyfenoly – najmä s *orto*-dihydroxy zoskupením tiež inhibujú karboanhydrázu XII. Diuretický účinok rôznych typov trieslovín je teda výsledkom viacerých mechanizmov účinku.

Betulae folium – list brezy (*Betula pendula* – breza previsnutá a/alebo *Betula pubescens* – breza plstnatá,

Betulaceae)

Listy brezy sa používajú vo forme rezanej drogy určenej na prípravu záparu alebo vo forme prášku, suchého či tekutého extraktu v kvapalných alebo tuhých liekových formách určených na perorálne použitie po dobu 2 – 4 týždňov. Okrem trieslovín obsahujú aj flavonoidy a deriváty kyseliny škoricovej, ktoré majú tiež diuretický účinok.

V dvoch klinických štúdiách sa potvrdili účinky listov brezy na močový trakt – antimikrobiálne pôsobenie záparu pri infekciách močových ciest oproti placebu ako aj úľava od príznakov cystitídy, dráždivého močového mechúra či obličkových kameňov. Na zvieratách bol dokázaný diuretický účinok extraktov z brezy a *in vitro* ich antimikrobiálna aktivita ako aj inhibícia adhézie uropatogénnych baktérií na bunky sliznice močového mechúra.

Kontraindikáciami použitia listov brezy sú hypersenzitivita na brezový peľ a ochorenia, pri ktorých sa odporúča znížený príjem tekutín ako napr. srdcové či obličkové zlyhávanie. Najčastejšími nežiaducimi účinkami sú alergická reakcia a problémy s trávením ako nevoľnosť, vracanie či hnačka.

Z dôvodu nedostatku údajov o bezpečnosti sa listy brezy neodporúčajú deťom do 12 rokov, tehotným a dojčiacim ženám. Pri ich používaní neboli zaznamenané žiadne liekové interakcie.

Fragariae folium – list jahody (*Fragaria vesca* – jahoda obyčajná, *Fragaria moschata* – jahoda drúzgavicová, *Fragaria viridis* – jahoda trávnicová a *Fragaria* x *ananassa* – jahoda ananásová, Rosaceae)

Listy jahody sa ako tradičný rastlinný liek používajú výlučne vo forme záparu z rezanej drogy.

Neuskutočnili sa žiadne klinické štúdie, ani štúdie na zvieratách, ktoré by potvrdili diuretický účinok listov jahody, ich použitie je preto overené výhradne dlhodobými skúsenosťami. Dokázaná ale bola ich antimikrobiálna, antioxidačná a antiflogistická aktivita.

Jahoda sa neodporúča pri ochoreniach srdca a obličiek, ktoré vyžadujú znížený príjem tekutín. Rovnako sa neodporúča u detí do 12 rokov a počas obdobia gravidity a laktácie z dôvodu chýbajúcich údajov o bezpečnosti.

Počas jej užívania neboli hlásené žiadne nežiaduce účinky, ani liekové interakcie, vyskytnúť sa však môže alergická reakcia.

PharmDr. Michaela Barkociová, PhD.